

Warszawa, 7 listopada 2022r.

Sz. P.

Dariusz Poznański

Dyrektor

Departament Zdrowia Publicznego

Ministerstwo Zdrowia

Nr Waszego pisma

ZPŚ.612.214.2022.NA

Szanowny Panie,

Szanowni Państwo,

1. ODPOWIEDŹ NA PISMO

2. WNIOSEK O UDOSTĘPNIENIE INFORMACJI PUBLICZNEJ

Ad 1.

W nawiązaniu do pisma skierowanego w dniu 23 września 2022 r. do Ministerstwa Klimatu i Środowiska jako odpowiedź na prośbę o rozpatrzenie naszego pisma, wskazujemy o następujące.

Tytułem wstępu pragniemy wskazać, iż działając jako oddolny, powszechny ruch społeczny, **jesteśmy głosem setek, tysięcy rodziców, którzy są zaniepokojeni – wręcz przerażeni!** – tym, **co dzieje się z postępującymi zmianami klimatu (których skutki już są bardzo dotkliwe), skalą zanieczyszczenia środowiska oraz postępującą utratą bioróżnorodności.**

Jako **świadomi i aktywni wyborcy** widzimy, że obecnie **w naszym kraju temat katastrofy planetarnej, klimatycznej**, której zanieczyszczenie powietrza jest po prostu jednym z bardziej widocznych przejawów, **jest marginalizowany lub bagatelizowany**. Państwa odpowiedź jest tego dowodem, co powoduje – jak sądzymy, zrozumiale – oburzenie.

Dziękujemy za przybliżenie nam faktu zarówno **powołania Zespołu Roboczego ds. Wpływu Zanieczyszczeń Powietrza na Zdrowie przy Radzie Zdrowia**, jako organu doradczego, zajmującego się „*aspektami zdrowotnymi zanieczyszczeń powietrza oraz kształtowaniem kierunków postępowania mających za zadanie przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom i ograniczanie ich następstw*”, **jak również przekazanie informacji o opublikowanym Raporcie, zawierającym zalecenia postępowania**. Raport ten z uwagą przeanalizowaliśmy. Jego ustalenia, w tym rekomendacje, nie odbiegają od posiadanej przez nas wiedzy, zgodnie z którą zanieczyszczenia powietrza pochodzą z tzw. niskiej emisji jak i z transportu drogowego.

Doskonale **znamy także wpływ zanieczyszczeń na zdrowie** Polek i Polaków oraz skalę tego problemu, ponieważ **to właśnie nasze dzieci i kobiety w ciąży są na niego najbardziej narażone**. Niestety, z przykrością stwierdzamy, że narracja dominująca w mediach i instytucjach publicznych nie uwzględnia wiedzy zawartej w Raporcie, która mogłaby uchronić miliony polskich rodzin przed fatalnymi skutkami oddychania zanieczyszczonym powietrzem. To zaś rolą strony rządowej – w tym Państwa resortu – powinno być szerzenie rzetelnej wiedzy w tym zakresie.

Ad 2.

Działając w oparciu o art. 2 ust. 1 oraz art. 10 ust 1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej, wnosimy o udzielenie poniższych informacji.

1. W związku z faktem, iż **jednym z elementów Raportu są zalecenia dla lekarzy**, uprzejmie prosimy o:

a) przedstawienie **informacji, w jaki sposób Raport i jego zalecenia zostały zakomunikowane pracownikom systemu ochrony zdrowia** w naszym kraju (prosimy o udostępnienie przygotowanego dla lekarzy komunikatu, dowodów rozesłania do placówek, wszelkich innych dokumentów świadczących o wdrożeniu zaleceń z raportu w życie).

b) prosimy o informację, **czy został wdrożony program edukacyjny dla lekarzy – chcielibyśmy zapoznać się z jego założeniami, datami realizacji ewentualnych szkoleń oraz kosztami, jakie zostały na te szkolenia poniesione.**

c) prosimy o informację, **czy do lekarzy (zwłaszcza rodzinnych, pediatrów i ginekologów, jako lekarzy opiekujących się osobami szczególnie narażonymi na ww. zanieczyszczenia powietrza) skierowane zostały komunikaty i zalecenia, aby takie informacje, o jakich mowa w Raporcie, były przekazywane pacjentom.** Prosimy o ich udostępnienie.

d) **czy placówki zdrowia zostały zobowiązane do przygotowania odpowiedniej kampanii edukacyjnej, czy też kampanię taką przygotowało Ministerstwo Zdrowia i rozesłało do placówek zdrowia w całym kraju?** Prosimy o udostępnienie zaleceń Ministerstwa lub stosownych materiałów, przygotowanych przez Ministerstwo.

2. Z przesłanego przez Państwa pisma wynika, że **działanie Ministerstwa Zdrowia** w kwestii wspomnianych zanieczyszczeń powietrza, które **zabijają corocznie 46 tysięcy osób** w Polsce (*vide 12 strona przesłanego Raportu*) **ograniczyło się do powołania 4 lata temu Zespołu Roboczego.**

Uprzejmie prosimy o udostępnienie posiadanych analiz i danych wskazujących w jakim zakresie działanie tego Zespołu i opracowanie przezeń Raportu przełożyło się na zmniejszenie ww. śmiertelności i zachorowalności.

3. Jeśli **wiedza o skutkach zanieczyszczenia powietrza** została przez Państwa resort powzięta już **wcześniej, przed opracowaniem Raportu**, prosimy o informację, **jakie działania zapobiegające ww. skutkom zanieczyszczeń zostały również wcześniej podjęte:**

a) prosimy o informację, czy Ministerstwo Zdrowia, do którego dyspozycji są wyspecjalizowane jednostki (*przykładowo, Departament Analiz i Strategii, Innowacji, Lecznictwa czy Zdrowia Publicznego*) podjęło inne działania, należące do kompetencji Państwa resortu, które mają na celu doprowadzenie do zmniejszenia ww. śmiertelności oraz zachorowalności, wywołanych zanieczyszczeniami powietrza? Prosimy o udostępnienie stosownych danych na ten temat.

b) czy wśród działań Państwa resortu pojawiły się rekomendacje, kierowane do Ministerstwa Klimatu i Środowiska w związku z zawieszeniem przez to Ministerstwo prac nad projektem rozporządzenia, które miało zaostriżyć normy jakości paliw stałych sprzedawanych konsumentom do ogrzewania, m.in. zmniejszając udział siarki czy popiołu w węglu (*przypominamy, iż planowano także zmianę nazw „ekogroszek” i „ekomiał” na takie, które nie wprowadzają w błąd*)? Prosimy o udostępnienie kopii takich rekomendacji.

c) czy Ministerstwo Zdrowia – jego pracownicy i osoby politycznie nominowane - mają świadomość z czym wiąże się dopuszczenie do sprzedaży oraz spalanie węgla brunatnego? Jakie działania zostały podjęte, aby temu przeciwdziałać?

d) czy wśród działań Państwa resortu znalazły się jakiegokolwiek rekomendacje dla Ministerstwa Infrastruktury, aby radykalnie zmienić sposób rozbudowy sieci polskich dróg poprzez ograniczenie rozbudowy infrastruktury samochodowej na rzecz wprowadzenia dofinansowania transportu publicznego, rowerowego i pieszego oraz działań zmierzających do ograniczania zjawiska wykluczenia komunikacyjnego? Prosimy o udostępnienie kopii takich rekomendacji.

e) jakie inne rekomendacje i konsultacje podjęło dotąd Ministerstwo Zdrowia, aby zmniejszyć śmiertelność i zachorowalność, wynikającą z zanieczyszczeń powietrza w Polsce?

4. Z treści Państwa pisma wynika, że powołany Zespół wspiera Ministra Zdrowia w rozwiązywaniu złożonych i różnorodnych problemów zdrowia publicznego związanych z zanieczyszczeniem powietrza poprzez przygotowywanie opinii, stanowisk, ekspertyz i analiz. Uprzejmie **prosimy o przedstawienie przygotowanych dokumentów**, które związane są z tematem zanieczyszczeń powietrza i wpływu tych zanieczyszczeń na życie i zdrowie mieszkańców Polski.

Podsumowując, Polska od lat znajduje się w czołówce krajów z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem w Europie. Rzutuje to na zdrowie oraz życie Polek i Polaków, zwłaszcza osób szczególnie wrażliwych – w tym dzieci czy kobiet w ciąży (okres prenatalny).

Powodem do głębokiej (w tym politycznej) refleksji powinna być dla przedstawicieli polskiego rządu – w tym Państwa resortu – informacja, że **Polska jest państwem z najgorszym stanem środowiska w całej Unii Europejskiej**. Takie wnioski przedstawia raport Fundacji Schumana i Fundacji Adenauera „Europa przeciw katastrofie klimatycznej”.¹ To pokazuje, jakie priorytety ma nasz obecny rząd, w tym Państwa resort. Niestety – nie są to życie, zdrowie i bezpieczna przyszłość mieszkanki i mieszkańców Polski.

Przyjmujemy do wiadomości, iż podjęli Państwo szereg działań, które mają doprowadzić do poprawy jakości powietrza, którym oddychamy, jednak - mając na uwadze skalę problemu uzależnienia polskiego ciepłownictwa, energetyki i transportu od paliw kopalnych generujących te zanieczyszczenia - podjęte przez Państwa resort działania wydają się całkowicie nieadekwatne do skali narastających kryzysów (zarówno energetycznego, planetarnego, zdrowotnego, jak i kryzysu bezpieczeństwa). Trudno zatem uznać, że odnieśli Państwo jakiegokolwiek sukces, a ponieważ to właśnie polskie dzieci i kobiety w ciąży płacą największą cenę za skutki Waszych działań i zaniechań, my - świadomi i odpowiedzialni rodzice - nie zamierzamy akceptować takiego stanu rzeczy.

Zwracamy się zatem z prośbą (poza wnioskami o dostęp do informacji publicznej) **o informację, czy jest możliwym, a jeśli tak – kiedy to nastąpi – aby przyszłość, zdrowie i prawa dzieci, stały się wreszcie kwestią na tyle istotną w podejmowanych przez Państwa resort działaniach, żeby ich skutki były rzeczywiście widoczne?**

Odpowiedź oraz zebrane dane **proszę przekazać w formie skanów w pdf na adres mailowy nadawcy, tj. rodzice@rodzicedlaklimatu.org**

W imieniu ruchu Rodzice dla Klimatu – Parents for Future:

¹ <https://schuman.pl/strona-glowna/polska-panstwem-z-najgorszym-stanem-srodowiska-w-calej-unii-europejskiej-wyniki-rankingu-zielonych-panstw-ue/>